

Velkommen til månedlig møte Støtte til innføring av ny opplæringslov

Teams 26.11.2024 kl. 10:00 -11:00

Statsforvalteren i Rogaland

26.11.2024

Praktisk informasjon

- Hvis dere har spørsmål om samlinger, denne møteserien eller annet i forbindelse med vår støtte til innføring av ny lov, kontakt Elisabeth Ur Fjørtoft. Hun koordinerer arbeidet hos oss. (elisabeth.fjortoft@statsforvalteren.no)
- Spørsmål om lovtolkninger
 - Send til sfropost@statsforvalteren.no
- Spørsmål underveis i møtet
 - Bruk chatten
- Møtet blir tatt opp, lenken og PP blir sendt til skoleeier (+ vil ligge i møteoppsummeringen på Teams)

Tematikken i dag

- Nytt og nyttig
- Vedtak om individuell tilrettelegging v. Gina Løland
 - Saksbehandling
 - Innhold i vedtaket
 - Ressurser
- Svar på innsendte spørsmål

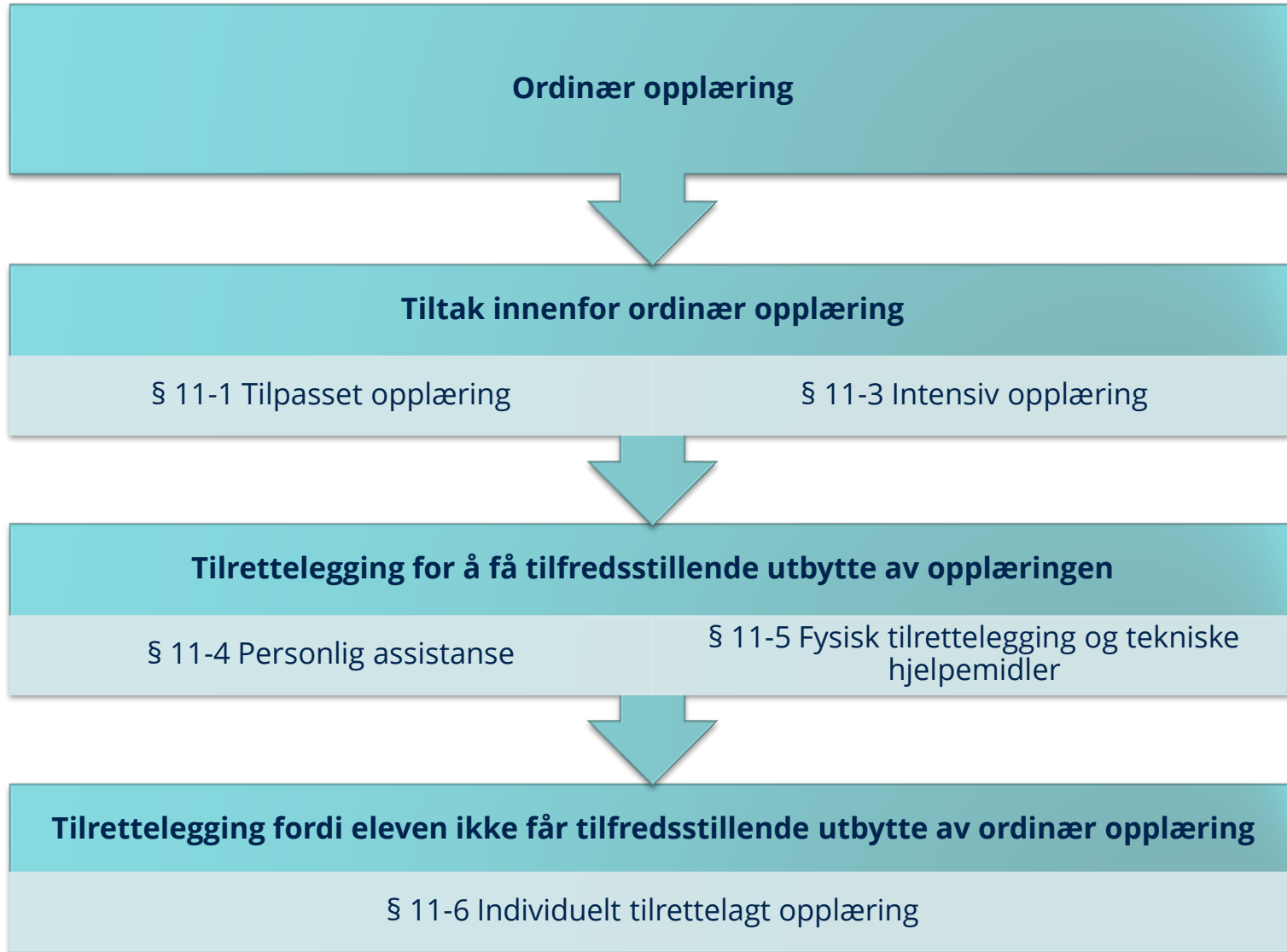
Nye ressurser på udir.no:

- [Yrkesfag – modulstrukturerte læreplaner for voksne | udir.no](#)
- [Filmer om elevens beste og retten til å bli hørt | udir.no](#)

Udir.no: [Skolegudstjenester | udir.no](#)

Vedtak om individuell tilrettelegging (kap.11)

Lærer må følge med på om alle elevene får tilfredsstillende utbytte av ordinær opplæring, jf. § 11-2.

Tilpasse og gi intensiv opplæring innenfor det ordinære.

Tilrettelegging uten et pedagogisk siktemål.

Tilrettelegging med et pedagogisk siktemål.

Meld. St. 6 (2019-2020) Tett på – fallgruve

- Formålet er å sørge for at skolen jobber mer med inkluderende praksis på skolen, ikke å frata elever den individuelle retten for tilrettelegging.
- Terskelen for rett til individuell tilrettelegging er lik som før.
 - Lowerket stiller fortsatt de samme kravene til sakkyndig vurdering og vedtak.
- Arbeidet kan føre til at noen elever får et redusert behov.

§ 11-4 Personlig assistanse

- Ikke krav om sakkyndig vurdering fra PPT – men krav til helhetlig vurdering, jf. § 11-7.
- Påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes, jf. fvl. § 17.
- Kommunen fatter enkeltvedtak.

§ 11-5 Fysisk tilrettelegging og tekniske hjelpemidler

- Ikke krav om sakkyndig vurdering fra PPT – men krav til helhetlig vurdering, jf. § 11-7.
- Påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes, jf. fvl. § 17.
- Kommunen fatter enkeltvedtak.

§ 11-6 Individuelt tilrettelagt opplæring

- Krav om sakkyndig vurdering, samtykke og begrunnelse ved avvik, § 11-7.
- Krav til innhold i sakkyndig vurdering, § 11-8.
- Kompetansekrav, § 11-9.
- Kommunen fatter enkeltvedtak.

Vedtak om personlig assistanse eller ITO?

§ 11-4 Personlig assistanse

- Har ikke et pedagogisk siktemål
- Skal sikre eleven utbytte av opplæring
 - Ordinær opplæring etter LK20
 - (eller etter IOP når elev også har vedtak etter § 11-6)

§ 11-6 Individuelt tilrettelagt opplæring

- Har et pedagogisk siktemål
- Kompetansekravene gjelder
- Krav om sakkyndig vurdering
- Eleven får ikke utbytte av ordinær opplæring
- Opplæring etter IOP (Egne mål eller mål fra LK20)

Sosial læring og utvikling

- [Sosial læring og utvikling for elever som trenger ekstra støtte og veiledning | udir.no](https://udir.no)
- Som hovedregel skal sosial utvikling sees i sammenheng med faglig læring.
- Individuelt tilrettelagt opplæring
 - Kompetansemål i LK20
 - Mål knyttet til elevens IOP
 - Sosial utvikling som er tett knyttet til opplæring i fag
- Personlig assistanse
 - Tilrettelegging og støtte som ikke knytter seg til opplæring.

Kompetansekrav for den som skal gi individuelt tilrettelagt opplæring, jf. § 11-9

Foto:

- Hovedregelen blir videreført, men presisert:
 - Den som skal gi individuelt tilrettelagt opplæring, må oppfylle kompetansekravene for å bli ansatt som lærer og for å undervise i de enkelte fagene, jf. kapittel 17.
- Unntak fra kompetansekravene:
 - Begge kompetansekravene kan fravikes dersom personen som skal undervise har ei **universitets- eller høyskoleutdanning** som gjør hen **særlig egnet** til å ivareta elevens behov.
 - Unntak fra kravet om at lærerne må ha relevant kompetanse i fagene de skal undervise i.
 - NB! Ikke unntak fra kravet til lærerkompetanse.

Innsendt spørsmål:

Når det i loven står person med en universitets- eller høyskoleutdanning, menes det 180 studiepoeng eller kan enkelte fag være godkjent?

[§ 11-9 Kompetansekrav for den som skal gi individuelt tilrettelagd opplæring | udir.no](https://udir.no)

*Dersom det skal gjerast unntak, må personen som skal gi individuelt tilrettelagd opplæring ha ei **universitets- eller høyskoleutdanning**. Denne utdanninga **må gjere personen særleg og betre eigna** til å vareta behovet til eleven enn ein lærar.*

*Det må vere **ei utdanning av eit visst omfang og på eit visst fagleg nivå**. Det blir ikkje stilt krav til talet på studiepoeng eller grad, men **ei kortvarig utdanning vil sjeldan kunne gjere personen særleg og meir eigna enn ein lærar**. Det kan vere at ein elev har behov for å få individuelt tilrettelagd opplæring gitt av til dømes ein audiopedagog, logoped, psykolog eller barnevernspedagog.*

Det er elevens behov og formålet med tiltaket som er avgjørende for hvilken paragraf det skal fattes vedtak etter.

Klageretten

- Adgang til å klage på:
 - Innholdet i enkeltvedtak
 - Gjennomføringen av enkeltvedtak
- Gjelder alle de tre bestemmelsene om tilrettelegging.

Fritak fra opplæringsplikten
Fritak fra vurdering med karakter

Helt/delvis fritak fra opplæringsplikten

- Kommunen *kan* fritta en elev helt/delvis fra opplæringsplikten dersom hensynet til eleven tilsier det, foreldrene samtykker, og sakkyndig vurdering tilrår det, jf. § 2-2 tredje ledd.
- Det må være **urimelig** overfor eleven å kreve opplæringsplikten gjennomført.
 - Alvorlig syk
 - Vesentlig nedsatt funksjonsevne
 - Ikke i stand til opplæring
- Kommunen må fatte vedtak.
- Terskelen for å tilråde helt/delvis fritak fra opplæringsplikten skal ligge høyt.

Husk!

Skolen skal informere elev og foresatte om konsekvensene av fritak, jf. § 10-8

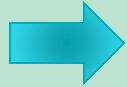
Innsendt spørsmål:

Kan rektor fatte enkeltvedtak om fritak for vurdering i fag uten sakkyndig vurdering?

- Fritak fra vurdering med karakter for elever som får ITO, jf. opplæringsforskriften § 9-19
 - Ungdomsskolen: Ja, dersom faget eller fagene er omtalt i enkeltvedtaket om individuelt tilrettelagt opplæring.
 - Videregående: Ja, men kun rett til fritak fra vurdering med karakter i ett av de norske skriftspråkene, selv om de også har IOP i andre fag.
- Fritak fra vurdering med karakter i ett av de norske skriftspråkene, jf. opplæringsforskriften § 9-21
 - Bokstav a, fritak på grunn av dokumentert sykdom, skade eller dysfunksjon: krav om dokumentasjon fra en *sakkyndig*.
 - Bokstav b til d: Ikke krav om sakkyndig vurdering.
- Fritak fra vurdering med karakter i fremmedspråk i videregående opplæring, jf. opplæringsforskriften § 9-22
 - Krav om sakkyndig vurdering.
- Fritak fra vurdering med karakter i kroppsøving, jf. opplæringsforskriften § 9-23
 - Ikke krav om sakkyndig vurdering.

Ressurser på udir.no

Opplæringsloven

Loven med tolkninger, rundskriv, veiledninger og forarbeider.

Privatskoleloven

Loven med forskrifter, tolkninger, rundskriv og veiledninger.

Folkehøyskoleloven

Loven med forskrifter.

Søk i regelverket

Søk etter lov, forskrift, tolkning, rundskriv, med mer

SØK

Om ny opplæringslov

[Ny opplæringslov høsten 2024](#)

[Filmer om opplæringsloven](#)

[Endringer på opplæringsloven](#)

Opplæringslova

← Til første side

☰ Innholdsfortegnelse

§ 11-6 Individuelt tilrettelagd opplæring

Elevar har rett til individuelt tilrettelagd opplæring dersom dei treng det for å få tilfredsstillande utbytte av opplæringa.

I vurderinga av kva for opplæringstilbod som skal givast, skal det særleg leggjast vekt på utviklingsutsiktene til eleven. Opplæringstilbodet skal utformast slik at det samla kan gi eleven tilfredsstillande utbytte av opplæringa samanlikna med andre elevar og i tråd med dei opplæringsmåla som er realistiske for eleven.

[Vis på Lovdata.no](#)

Forarbeid til loven

Paragrafen er ei delvis vidareføring av dagens lov § 5-1 og er omtalt i punkt 25 i [Prop. 57 L \(2022–2023\)](#).

«Individuelt tilrettelagd opplæring» er ny nemning på den delen av dagens spesialundervisning som dreier seg om opplæring.

Første ledd slår fast at dersom eleven treng individuelt tilrettelagd opplæring for å få «tilfredsstillande utbytte av opplæringa», har eleven rett til individuelt tilrettelagd opplæring. Spørsmålet om eleven treng individuelt tilrettelagd opplæring for å få tilfredsstillande utbytte, kjem an på ei konkret fagleg-pedagogisk vurdering av utbyttet eleven har av opplæringa. Sjå merknadene til § 11-1.

Den pedagogisk-psykologiske tenesta (PP-tenesta) skal alltid

Vis forarbeid til loven

Tolkningssuttalelser

[Elevers rettigheter til logoped etter ny opplæringslov](#)

Relatert innhold

[Veileder for tilpasset opplæring og individuell tilrettelegging](#)

[Maler for vedtak](#)

[Opplæring i aktiviteter i dagliglivet \(ADL\)](#)

[Individuell tilrettelegging](#)

[Tilpasset opplæring](#)

[Tilrettelegging for barn og elever med behov for ekstra støtte](#)

[Spesialpedagogikk](#)

[PP-tjenesten \(PPT\)](#)

[Rettigheter for elever med nedsatt hørsel i grunnskolen og videregående opplæring](#)

↻ Vis mindre

Rundskriv og veiledning

Veileder for tilpasset opplæring og individuell tilrettelegging

Rundskriv om skolemiljø

Rundskriv om fraværs grensen

Anbefalinger om regulering av mobiler og smartklokker i skolen

Internkontroll for barnehage- og opplæringssektoren

Flere veiledere og rundskriv

Veileder for tilpasset opplæring og individuell tilrettelegging

Veilederen utdypet regelverket for individuell tilrettelegging, men tar også for seg tilpasset opplæring og prosessen frem mot at en elev, lærekandidat eller voksen deltaker får rett til individuell tilrettelegging.

REGELVERK | SIST ENDRET: 21.10.2024

 Last ned

 Skriv ut

Innhold

1. Innledning

- 1.1 Hvem gjelder denne veilederen for?

2. Tilpasset opplæring

3. Tilfredsstillende utbytte av opplæringen

- 3.1 Skolen skal følge med på om elevene har tilfredsstillende utbytte av opplæringen
- 3.2 Verktøy og metoder for å følge med

4. Tiltak innenfor tilpasset opplæring og intensiv opplæring

- 4.1 Skolen skal sette inn egnede tiltak
- 4.2 Intensiv opplæring på 1.-4. trinn
- 4.3 Elever med et åpenbart behov for individuell tilrettelegging

5. Individuell tilrettelegging

- 5.1 Skolen må vurdere tiltakene og om eleven kan ha behov for individuell tilrettelegging
- 5.2 Rett på individuell tilrettelegging

6. Krav til opplysningene i saken og sakkyndig vurdering

- 6.1 Krav om tilstrekkelig informasjon
- 6.2 PP-tjenesten skal utarbeide en sakkyndig vurdering for individuelt tilrettelagt opplæring
 - 6.2.1 Krav til innholdet i den sakkyndige vurderingen
 - 6.2.2 Innhenting av relevant informasjon
 - 6.2.3 Varigheten av den sakkyndige vurderingen
 - 6.2.4 Saksbehandlingstid
- 6.3 Foreldrene kan hente inn alternativ sakkyndig vurdering

7. Vedtak om individuell tilrettelegging

Hjelp til å behandle saker

[Forvaltningsloven og elevens beste](#)

[Maler](#)

[Lokale forskrifter](#)

[Dispensasjon og annullering av eksamen](#)

[Pålagt skolebytte](#)

[↑
Til toppen](#)

Maler

Her finner du maler som gjelder fra 1. august 2024.

REGELVERK | SIST ENDRET: 09.10.2024

[Last siden som PDF](#) [Skriv ut](#)

Merk at malene er frivillig å bruke, og kan tilpasses etter behov.

⌵ Last ned maler for enkeltvedtak

⌶ Last ned maler for enkeltvedtak for individuell tilrettelegging

- [individuelt tilrettelagt opplæring nynorsk](#) (word)
- [individuelt tilrettelagt opplæring bokmål](#) (word)
- [personleg assistanse nynorsk](#) (word)
- [personlig assistanse bokmål](#) (word)
- [tekniske hjelpemiddel nynorsk](#) (word)
- [tekniske hjelpemiddel bokmål](#) (word)
- [fysisk tilrettelegging nynorsk](#) (word)
- [fysisk tilrettelegging bokmål](#) (word)
- [opplæring i mobilitet nynorsk](#) (word)
- [opplæring i mobilitet bokmål](#) (word)
- [mal for ein kombinasjon av to eller fleire av desse rettane, nynorsk](#) (word)
- [mal for en kombinasjon av to eller flere av disse rettighetene, bokmål](#) (word)

Svar på spørsmål

Tilsyn med § 22-5 om privat grunnskoleopplæring i heimen

1. Kan kommunen under tilsyn kreve å gjennomføre kartlegginger?

- Det korte svaret er ja, og det følger av tredje ledd i paragrafen som sier at *kommunen kan krevje at barn som får privat grunnskoleopplæring i heimen, tar prøver som kan vise om opplæringa oppfyller krava i andre ledd*

2. Kan kommunen under tilsyn kreve å observere en undervisningssituasjon?

- I utgangspunktet ikke, jf. hva kommunen skal føre tilsyn med. Det må i så fall begrunnes hvorfor det er nødvendig

3. Kan foreldre velge å undervise barna etter et annet læreplanverk, f. eks Steinerskolen sitt

- Dette temaet er ikke omtalt i forarbeider
- Vi mener at kravet i § 1-4 og § 1-6 tilsier at de må velge offentlig læreplan
- Private skoler har egen lov som gir dem mulighet for å følge annen godkjent læreplan, jf. Privatskoleloven § 2-3

Tilsyn med § 22-5 om privat grunnskoleopplæring i heimen

4. Finnes det noen sentrale retningslinjer for hvordan tilsyn med hjemmeundervisning skal foregå?

- Det korte svaret er nei. Det er overlatt til kommunen å finne mest hensiktsmessig form og måte
- Viktig å få et godt samarbeid med hjemmet
- Hjemmelen kommunen har er å føre tilsyn med om opplæringen oppfyller kravene til
 - Formålet med opplæringen, jf. § 1-3
 - Kravet om at opplæringen skal være i samsvar med læreplaner for fag samt fag- og timefordeling, jf. §§ 1-4 og 1-6
 - Forbudet om forkynning, jf. § 14-5
 - Kravet til KRLE-faget, jf. § 14-7
- Ikke krav til varsling av tilsyn, rapport o.l
- Likevel lurt å ha ryddig og åpen prosess der det også skrives en kort rapport/referat/vurdering

Andre tips

- Start med å etablere en trygg og god relasjon til heimen
- Be om skriftlig redegjørelse for hva slags opplegg for opplæringen foresatte vil gjennomføre, hvilke læremidler de vil bruke, plan for opplæringen osv.
 - Kommunen må vurdere hvilke konkrete spørsmål dere vil stille for å få de nødvendige svar på tilsynstemaet
- Ha en samtale med foreldrene og eleven om opplegget og gjennomføringen, og her får man vurdere hva slags type oppfølgende spørsmål det er behov for å stille
- Gjennomfør eventuelle kartlegginger/prøver
- Det ikke er noe kompetansekrav til foreldre som har grunnskoleopplæring i heimen
 - Likevel er det et krav om at opplæringen må tilfredsstillende en viss minimumsstandard, selv om det kan være vanskelig å angi klart og enkelt hva kravet er her
- Dersom dere konkluderer med at barnet må gå på skolen
 - Forvaltningsloven gjelder
 - Gi forhåndsvarsel om vedtak, jf. Fvl § 16
 - Vedtak kan påklages til SF

Avslutningsvis

- Send gjerne inn spørsmål, problemstillinger eller forslag til tema i forkant av møtene: sfropost@statsforvalteren.no
- Neste og siste møte før jul er **17. desember**
- Møteagenda blir lagt inn i møteinvitasjonen ca. en uke før, og blir sendt på epost til skoleeier

Referanser

[Lov om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa \(opplæringslova\) | udir.no](#) (med visning av forarbeidene)

[Forskrift om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa \(opplæringsforskrifta\) | udir.no](#) (med visning av merknadene)

[Prop. 57 L \(2022–2023\) \(regjeringen.no\)](#) (forarbeidet)

[Lov om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa \(opplæringslova\) – Lovdata](#)

[Ny opplæringslov høsten 2024 | udir.no](#) (udir sin landingsside)

Takk for
oppmerksomheten!

Statsforvalteren i Rogaland

Facebook facebook.com/statsforvaltarenrogaland/
Nettside statsforvaltaren.no/ro